07/03/2023

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης για τη σημασία της ενότητας στην Ορθοδοξία

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

“Η ενότης είναι απαραίτητος όρος διά να δίδει η Ορθοδοξία αξιόπιστον μαρτυρίαν εις τον σύγχρονον κόσμον”, επισήμανε, μεταξύ άλλων, ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, στην ομιλία του, μετά το λαμπρό Συλλείτουργο, με τον Προκαθήμενο της Εκκλησίας της Κύπρου, Αρχιεπίσκοπο κ.κ. Γεώργιο, που τελέστηκε την Κυριακή της Ορθοδοξίας, στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, στο Φανάρι.

Όπως είπε χαρακτηριστικά ο Πατριάρχης, *“η μαρτυρία της Εκκλησίας εν τω κόσμω δεν οδηγεί εις εκκοσμίκευσιν της Εκκλησίας, τάσις, η οποία πάντοτε ταυτίζεται με την απώλειαν της εσχατολογικής συνειδήσεώς της. Εις τοιαύτην απώλειαν οδηγεί, μετά βεβαιότητος η κλειστότης της Εκκλησίας, η αποκοπή της από τον κόσμον και η αδιαφορία διά την ιστορίαν. Εσωστρέφεια και ακοσμικότης αποτελούν λανθασμένην κατανόησιν του «ουκ εκ του κόσμου» χαρακτήρος της*

Εκκλησίας”.

Η ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχη

Στην ομιλία του ο Παναγιώτατος χαιρέτησε την παρουσία του **Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Γεωργίου** και της τιμίας συνοδείας του εκφράζοντας τις θερμές ευχαριστίες του, αλλά και εκείνες των μελών της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, της Πατριαρχικής Αυλής και του ευσεβούς λαού του Θεού. Ακολούθως, αναφέρθηκε στη σημασία και το μήνυμα της εορτής της Κυριακής της Ορθοδοξίας.

“Επί 1180 έτη, από το 843 μέχρι σήμερον, τιμά η Εκκλησία την ημέραν της αναστηλώσεως των ιερών εικόνων ως νίκην της γνησίας πίστεως εναντίον των αιρέσεων, σύνοψις των οποίων εθεωρήθη η απόρριψις της τιμητικής προσκυνήσεώς των.

Η εικών ανήκει εις τον πυρήνα της Ορθοδόξου ταυτότητος, αυτοσυνειδησίας και ευσεβείας. Είναι αρρήκτως συνδεδεμένη με την λειτουργικήν ζωήν, το φιλοκαλικόν και ασκητικόν πνεύμα της Ορθοδοξίας, το ευχαριστιακόν και κοινοτικόν ήθος και τον εσχατολογικόν προσανατολισμόν συνόλου της εκκλησιαστικής ζωής. Η εικών είναι σύνοψις της πίστεως και της αποστολής της Εκκλησίας, «οπτική πραγμάτωσις της των πάντων ενώσεως». Το θεολογικόν θεμέλιον της εικόνος είναι το μυστήριον της ενσάρκου Θείας Οικονομίας και η εν αυτώ κατά χάριν πορεία του ανθρώπου προς την θέωσιν. Κάθε εικών υπενθυμίζει εις τους πιστούς, ότι η πτώσις δεν είναι η φυσική κατάστασις διά τον άνθρωπον, αλλά η ακροτάτη αλλοτρίωσίς του, ότι αυτός έχει ένθεον, υψηλόν και αιώνιον προορισμόν.

Εις την εποχήν του διαδικτύου και της τηλεοράσεως, της «πλημμυρίδος των εικόνων» αι οποίαι κατακλύζουν τα όμματα και τας ψυχάς μας, η ορθόδοξος εικών, η παρουσία της και η μαρτυρία της, είναι φως και ζωή, η φωνή του ουρανού η οποία «κομίζει στο εδώ και τώρα τις ποιότητες του παραδείσου».

Αξίως και δικαίως αποκαλείται η μεγαλη και εύσημος αύτη ημέρα «Κυριακή της Ορθοδοξίας». Είναι η νίκη της ορθής πίστεως εις τον Τριαδικόν Θεόν, της ορθής λατρείας και δοξολογίας του Θεού και της εν Χριστώ και κατά Χριστόν βιοτής εναντίον της κακοδοξίας. Ορθοδοξία είναι η πιστότης εις την Παράδοσιν των Αποστόλων και των Πατέρων, των Αγίων και των Μαρτύρων της πίστεως, όσων διηκόνησαν θυσιαστικώς την Ορθόδοξον Ανατολικήν Εκκλησίαν και εδημιούργησαν τον μοναδικόν φιλόθεον και φιλάνθρωπον πολιτισμόν της. Κατά την έκφρασιν του μακαριστού πνευματικού ημών Πατρός Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, «η Ορθοδοξία είναι η Ευαγγελική αλήθεια, καθαρά και ανόθευτος, διαρθρωμένη εις αποστολοπαράδοτον και πατροπαράδοτον δογματικήν, εκκλησιολογικήν και ηθικήν

διδασκαλίαν, διατετυπωμένη εν τη Μια Αγία Καθολική και Αποστολική Εκκλησία». Ορθοδοξία είναι όμως και «η οικονομία, η συγκατάβασις, το έλεος, ο θεανδρικός χαρακτήρ», η «θεανθρώπινη ικανότητα προς κατανόησιν όλων των καταστάσεων, προς διακονίαν και σωτηρίαν του ανθρώπου» (Ανέσπερον Φως εκ Φαναρίου, σ. 150-151)”.

Η σύνδεση της Ορθοδοξίας με τις παραδόσεις του Γένους

Στη συνέχεια ο Οικουμενικός Πατριάρχης μιλώντας για τη σημασία της Ορθοδοξίας, αναφέρθηκε στη σύνδεσή της με την πορεία και τις παραδόσεις του Γένους μας.

“Όντως, εις ουδέν άλλο πνευματικόν κίνημα συνεφιλιώθη τόσον βαθέως ο νούς και η καρδία, η πίστις και η γνώσις, η ψυχή και το σώμα, το πνεύμα και η ύλη, ο ουρανός και η γη, όσον εις την ευλογημένην ζωήν της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Η Ορθοδοξία, ως τρόπος του βίου και πνευματικός πολιτισμός, είναι αδιασπάστως συνδεδεμένη με την πορείαν του Γένους μας, με το ήθος, την γλώσσαν του, τα ήθη και τα έθιμά του, τας ελπίδας και τα οράματά του. Αυτήν την παράδοσιν διαφυλάσσομεν και καλλιεργούμεν εις τας Εκκλησίας μας, Μακαριώτατε, αυταί αι αξίαι ευρίσκονται εις το κέντρον της ποιμαντικής μερίμνης και της μαρτυρίας των εις τον σύγχρονον κόσμον. Επί του θεμελίου αυτής της τιμαλφεστάτης παρακαταθήκης, η Εκκλησία φωτίζει την ζωήν των ανθρώπων, απευθυνομένη εις τον νούν και την καρδίαν των, ασκούσα την αγάπην, αναδεικνύουσα την πίστιν εις Χριστόν ως δύναμιν ελευθερίας, ικανήν να αντιμετωπίζη τας προκλήσεις κάθε ιστορικής στιγμής. Ως διεκήρυξεν η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου

Εκκλησίας, η Εκκλησία του Χριστού συμμετέχει εις την αγωνίαν και τα υπαρξιακά προβλήματα του ανθρώπου εκάστης εποχής «αίρουσα, όπως ο Κύριός της, την οδύνην και τας πληγάς, τας οποίας προκαλεί το κακόν εις τον κόσμον, και επιχέουσα, ως ο καλός Σαμαρείτης, έλαιον και οίνον εις τα τραύματα αυτού (Λουκ. ι', 34) διά του λόγου "της υπομονής και παρακλήσεως" (Ρωμ. ιε', 4, Εβρ. ιγ', 22) και διά της εμπράκτου αγάπης». Εις την μαρτυρίαν της αυτήν, η Εκκλησία προσφέρει εις τον άνθρωπον και τον κόσμον την ελπίδα και την βεβαιότητα, «ότι το κακόν, υπό οιανδήποτε μορφήν, δεν έχει τον τελευταίον λόγον εις την ιστορίαν και δεν πρέπει να αφεθή να κατευθύνη την πορείαν της» (Η Αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τον σύγχρονον κόσμον, Προοίμιον)".

Αναφερόμενος σε όλα όσα απειλούν το ανθρώπινο πρόσωπο, ο Οικουμενικός Πατριάρχης υπογράμμισε τη σημασία της πίστης και σημείωσε ότι η δύναμη των δύο Εκκλησιών, της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας και της παλαιφάτου Εκκλησίας της Κύπρου, είναι πνευματική.

"Σήμερον το ανθρώπινον πρόσωπον δεν απειλείται μόνον από την αδικίαν, την ένδειαν και την βίαν, αλλά και από τας λεγομένας «ασθενείας του πολιτισμού» μας, τον προμηθεισμόν και τον τιτανισμόν της τεχνολογίας και την κυριαρχίαν του οικονομισμού. Η επιστημονική πρόοδος και η οικονομική ανάπτυξις είναι μεν «μεγάλαι δυνάμεις» της εποχής μας, αφού συμβάλλουν εις την επίλυσιν προβλημάτων, τα οποία μέχρι σήμερον εθεωρούντο μη αντιμετωπίσιμα, χωρίς όμως να οδηγούν εις ενίσχυσιν της ηθικής συνειδήσεως του ανθρώπου. Εν τω πνεύματι τούτω, διακηρύσσομεν μετ᾽ εμφάσεως ότι «μεγάλαι δυνάμεις» είναι και η πίστις, η αγάπη και η ελπίς, η αδελφοσύνη και η δικαιοσύνη, η ειρήνη και η ευθύνη. Δεν υπάρχει αληθής ευδαιμονία και πρόοδος χωρίς αυτάς. Αυτήν την αλήθειαν πρέπει η Εκκλησία και η θεολογία της να αποσαφηνίσουν πειστικώς εις τον σύγχρονον άνθρωπον

Η δύναμις των Εκκλησιών ημών είναι πνευματική. Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία και η παλαίφατος Εκκλησία της Κύπρου διακρίνονται διά την πιστότητά των εις το δόγμα, τους ιερούς κανόνας, την λειτουργικήν παράδοσιν, το μοναστικόν ιδεώδες και εις την φιλάνθρωπον παράδοσιν του διακονικού ήθους. Έχουν καθοριστικήν συμβολήν εις την διάσωσιν της ιδιοπροσωπίας του Γένους και εις την δημιουργικήν συνάντησιν του λαού του Θεού με τον σύγχρονον πολιτισμόν. Διά του αγώνος των διά την ενότητα της Ορθοδοξίας και διά της συμμετοχής των εις τους οικουμενικούς διαλόγους, συμβάλλουν εις την ενίσχυσιν του «πολιτισμού του διαλόγου» και εις την πολιτισμικήν πρόοδον."

Η αναφορά στον μακαριστό Κύπρου κυρό Χρυσόστομο

Στη συνέχεια έκανε ιδιαίτερη αναφορά στον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κυρό Χρυσόστομο, με τον οποίο είχε συλλειτουργήσει στο Φανάρι, την Κυριακή της Ορθοδοξίας, το 2020.

“Ανεξίτηλος παραμένει εις την μνήμην και την καρδίαν μας η μορφή του μακαριστού Προκατόχου Υμών Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Β, του πάμπολλα και ανεκτίμητα προσενεγκόντος εις την Εκκλησίαν της Κύπρου και εις την ανά την οικουμένην Ορθοδοξίαν. Ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, με τον οποίον συνελειτουργήσαμεν εις τον Πάνσεπτον τούτον Πατριαρχικόν Ναόν του Αγίου Γεωργίου την 8ην Μαρτίου 2020, Κυριακήν της Ορθοδοξίας, ήσκησε την πρωθιεραρχικήν διακονίαν του με απόλυτον πιστότητα προς την παράδοσιν, με σοφίαν και σύνεσιν, με πολλάς δημιουργικάς πρωτοβουλίας. Ηγωνίσθη διά την διάσωσιν της πολιτισμικής κληρονομίας του Ορθοδόξου Κυπριακού λαού, ενίσχυσε την συνοδικήν λειτουργίαν της Εκκλησίας της Κύπρου, ίδρυσε Θεολογικήν Σχολήν, συμμετείχε με δυναμισμόν εις την προετοιμασίαν και πραγματοποίησιν της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Κρήτης και ενεργών, ως και οι προκάτοχοί του, προφρόνως ενηρμονίσθη με τας αποφάσεις του Πανσέπτου Οικουμενικού Θρόνου περί της απονομής Αυτοκεφαλίας εις την Ορθόδοξον Εκκλησίαν της Ουκρανίας. Όντως, υπήρξεν εκκλησιαστικός ανήρ ανοικτών οριζόντων, άνθρωπος του διαλόγου και, παραλλήλως, ανυποχώρητος υπερασπιστής των πατρώων παραδόσεων. Είη η μνήμη αυτού αιωνία!”.

Η ενότητα στην Ορθοδοξία

Ακολούθως, ο Οικουμενικός Πατριάρχης υπογράμμισε τη σημασία της ενότητας στην Ορθοδοξία και με την ευκαιρία της **ειρηνικής επισκέψεως του Μακαριωτάτου στην Πρωτόθρονη Εκκλησία** τον συνεχάρη εκ νέου για την επάξια εκλογή του στον **Αποστολικό Θρόνο της Εκκλησίας της Κύπρου.**

“Η Υμετέρα Μακαριότης και η Μετριότης ημών γνωρίζομεν ότι η ενότης είναι απαραίτητος όρος διά να δίδη η Ορθοδοξία αξιόπιστον μαρτυρίαν εις τον σύγχρονον κόσμον. Ο σύνδεσμος αγάπης και αι αδελφικαί σχέσεις μεταξύ των δύο Εκκλησιών ημών αποτελούν εγγύησιν ότι θα συνεχίσωμεν τον κοινόν αγώνα ενώπιον των συγχρόνων θρησκευτικών, ηθικών, πολιτισμικών, κοινωνικών, οικονομικών και τεχνολογικών προκλήσεων, εναντίον όλων των τάσεων αι οποίαι απειλούν την ιερότητα του ανθρωπίνου προσώπου και την ακεραιότητα της δημιουργίας. Προφανέστατα, η μαρτυρία της Εκκλησίας εν τω κόσμω δεν οδηγεί εις εκκοσμίκευσιν της Εκκλησίας, τάσις, η οποία πάντοτε ταυτίζεται με την απώλειαν της εσχατολογικής συνειδήσεώς της. Εις τοιαύτην απώλειαν οδηγεί, μετά βεβαιότητος η κλειστότης της Εκκλησίας, η αποκοπή της από τον κόσμον και η αδιαφορία διά την ιστορίαν. Εσωστρέφεια και ακοσμικότης αποτελούν λανθασμένην κατανόησιν του «ουκ εκ του κόσμου» χαρακτήρος της Εκκλησίας.

Μακαριώτατε και προσφιλέστατε αδελφέ,

Συγχαίρομεν Υμίν επί τη επαξία εκλογή και τη αναρρήσει Υμών εις τον Αποστολικόν Θρόνον της Εκκλησίας της Κύπρου. Ευχόμεθα εκ μέσης καρδίας, όπως ο Κύριος της δόξης χαρίζηται Υμίν υγιείαν και αλκήν εις το πολυεύθυνον πρωθιεραρχικόν, λειτουργικόν, διοικητικόν, ποιμαντικόν και διακονικόν έργον Σας, επ' αγαθώ του εν Κύπρω ευσεβούς λαού του Θεού και συμπάσης της Ορθοδοξίας. Εξαιτούμεθα τας Υμετέρας προσευχάς προς τον Θεόν της αγάπης, διά να σκέπη την Μεγάλην Εκκλησίαν και να κρατύνη τους φυλάσσοντας τα όσια και τα ιερά του Γένους εις την Βασιλεύουσαν και ανά την οικουμένην."

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του **ο Οικουμενικός Πατριάρχης** ευχαρίστησε ακόμη μία φορά τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου και τη συνοδεία του για την παρουσία τους στην Πόλη. *" Παρακαλούμεν Υμάς, Μακαριώτατε, να μεταφέρητε εις τους εν Κύπρω αδελφούς Ιεράρχας, εις τον λοιπόν θεοσεβή κλήρον και εις τον φιλόχριστον ορθόδοξον Κυπριακόν λαόν τας εγκαρδίους ευχάς της ημών Μετριότητος, της περί ημάς Ιεραρχίας και του εν τη Πόλει χριστωνύμου λαού."*

Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου/Οικουμενικό Πατριαρχείο

Διαβάστε επίσης:

Ειρηνική επίσκεψη του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεωργίου στο Φανάρι – Συναντήθηκε με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο (ΒΙΝΤΕΟ)

Η ανακοίνωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την επίσκεψη του Αρχιεπισκόπου Κύπρου στο Φανάρι

Συνάντηση του Οικουμενικού Πατριάρχη με τον Νίκο Δένδια

Η άρρηκτη σχέση του λαού της Κύπρου με την Κωνσταντινούπολη και η έκκληση για παύση των σχισμάτων στην Ορθοδοξία